

„Просветни гласник“, 10/2012

ИСТОРИЈА

Годишњи фонд часова: **72**
Разред: **други**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о историји најзначајнијих држава у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата. • Унапређивање знања о друштвеним структурама, политичким системима и идеологијама у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата. • Проширивање знања о научно-техничком напретку и културним достигнућима у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата. 	<ul style="list-style-type: none"> • историјског периода од краја XVIII века до Првог светског рата; • сагледа значај и последице привредног напретка и Индустрijske револуције на развој друштва; • опише, на примеру Француске, Велике Британије, Хабзбуршке монархије, Немачке, Русије и САД, друштвену структуру и државно уређење у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата; • сагледа значај и последице појаве политичких идеја национализма, либерализма, радикализма и социјализма; • наведе најважнија научно-техничка достигнућа у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата и образложи њихов значај; • истакне одлике свакодневног живота у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата у различитим друштвеним слојевима; • издвоји најзначајније правце у књижевности и ликовним уметностима у периоду од краја 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир (Индустрijsка револуција; социјална, верска и национална обележја политичких револуција – примери низоземске, енглеске и америчке револуције; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција – укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина; Наполеоново доба, Бечки конгрес, револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; уједињење Италије и Немачке; Грађански рат у САД; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине, међународне политичке кризе, Источно питање и балкански народи – опадање Османског царства, продор Хабзбуршке монархије на Балкан; утицај великих сила – Русије, Велике Британије, Француске, Немачке, Италије; уобличавање националних држава на Балкану – Грчка, Румунија, Бугарска, Албанија). • Привреда, култура и свакодневни живот (напредак привреде; последице Индустрijske револуције – јачање грађанске и појава радничке класе; оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем; култура, наука, образовање, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима; свакодневни живот – живот на селу и граду, положај жене, обичаји, занимања, култура исхране и становања). 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава. <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања. <p>Оквирни број часова по темама:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата – 14 часова; • Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од краја XVIII века до Првог светског рата – 14 часова; • Први светски рат и револуције у Русији и Европи – 7 часова; • Свет између Првог и Другог светског рата – 8 часова; • Југословенска краљевина – 7 часова; • Други светски рат – 8 часова; • Свет после Другог светског рата – 7 часова; • Југославија после Другог светског рата – 7 часова.

	<ul style="list-style-type: none"> Уочавање основних одлика привреде и свакодневног живота у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата. Разумевање и вредновање утицаја историјског наслеђа периода од краја XVIII века до Првог светског рата на савремени свет. 	<ul style="list-style-type: none"> XVIII века до Првог светског рата и именује истакнуте ствараоце; наведе главне тековине периода од краја XVIII века до Првог светског рата и препозна њихов значај у савременом добу. 	<ul style="list-style-type: none"> Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости; тековине периода – научна и техничка открића (телефон, телеграф, фотографија, филм, нове врсте оружја и саобраћајних средстава...) и културно-уметничко наслеђе. 	<p><u>Препоруке за реализацију наставе:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> структура програма конципирана је с циљем да помогне наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја, за сваку тематску целину дати су циљеви, исходи и садржаји, а исходи треба да послуже да наставни процес буде тако обликован да се наведени циљеви остваре,
--	---	--	--	---

<p style="text-align: center;">Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од краја XVIII века до Првог светског рата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређивање знања о српској националној историји у периоду од краја XVIII века до Првог светског рата. • Проширивање знања о настанку модерне српске државе и најважнијим одликама српске државности. • Уочавање улоге знаменитих личности у развоју српске државности. • Разумевање најзначајнијих идеја модерног доба и њиховог утицаја у процесу стварања српске државе. 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује основне одлике периода од краја XVIII века до Првог светског рата у историји српског народа; • објасни узроке и последице Српске револуције, ослободилачких ратова 1876–1878. и Балканских ратова; • уочи утицај европских збивања и идејних покрета на развој српске националне и државне идеје током XIX и почетком XX века; • уочи и објасни на историјској карти промене граница српске државе током XIX и почетком XX века; • лоцира места најважнијих битака које су вођене током Српске револуције, ослободилачких ратова 1876–1878. и Балканских ратова; • опише улогу истакнутих личности у Српској револуцији, у развоју државних институција и формирању модерног политичког система; • изведе закључак о значају уставности за развој модерног 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир (Српска револуција 1804–1835 – национална и социјална обележја, организација устаничке државе, вожд Карађорђе Петровић и кнез Милош Обреновић, борба за аутономију, Сретењски устав, укидање феудализма; Турски устав, Уставобранитељски режим 1842–1858 – развој државних установа; друга владавина Милоша и Михаила Обреновића; владавина Милана и Александра Обреновића – Устав из 1869. године, ослободилачки ратови 1876–1878, територијално проширење и независност, оснивање политичких странака, проглашење краљевине, српско-бугарски рат, устав из 1888. и 1901, Мајски преврат; владавина краља Петра I Карађорђевића – Устав из 1903, напредак парламентаризма; спољнополитичко окружење; Црна Гора – територија и становништво, унутрашња и спољна политика владика Петра I и Петра II и кнежева Данила и Николе Петровића; Срби под хабзбуршком влашћу – Јужна Угарска, Хрватска и Славонија, Далмација и Бока Которска; Срби у Револуцији 1848/1849. године, национални покрет, последице Аустро-угарске нагодбе и Хрватско-угарске нагодбе, политички живот; Босна и Херцеговина под османском и аустроугарском влашћу – простор, становништво, политички живот; Срби у Османском царству – Косово, Метохија, Рашка област и Македонија; Балкански ратови – сарадња и супротности између балканских 	<p><u>Препоруке за реализацију наставе:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • садржаје треба прилагођавати ученицима, како би најлакше и најбрже достигли наведене исходе, • наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљеве предмета, • програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке), • у школама на наставном језику неке од националних мањина могу се обрадити и проширени наставни садржаји из прошлости тог народа, • важно је искористити велике могућности које историја као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања, • наставни садржаји треба да буду представљени као „прича“ богата информацијама и детаљима, не зато да би оптеретили памћење ученика, већ да би им историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично,
---	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавање основних одлика културе, привреде и свакодневног живота код Срба током XIX и почетком XX века. • Разумевање утицаја историјског наслеђа периода од краја XVIII века до Првог светског рата на савремено српско друштво. 	<ul style="list-style-type: none"> • политичког система; • сагледа значај и последице привредног напретка на развој српског друштва; • наведе и опише највећа културна достигнућа код Срба током XIX и почетком XX века; • именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе током XIX и почетком XX века; истакне одлике свакодневног живота друштвених слојева код Срба током XIX и почетком XX века. 	<p>националних политика, ратна хроника, последице ратова).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Привреда, култура и свакодневни живот (аграрни карактер привреде, развој занатства и трговине, зачеци индустрије, оснивање банака; значај делатности Доситеја Обрадовића и Вука Караџића, Матица српска, развој школства – од првих школа до Београдског универзитета, напредак науке и оснивање научних друштава, успон националне књижевности и уметности; настанак већих градских центара, успон грађанства; свакодневни живот на селу и у граду). Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (присутност и утицај политичких идеја на савремено српско друштво, трајност установа и институција – Народни музеј, Народно позориште, Народна библиотека, академија наука, Народна банка...; културно-уметничко наслеђе као основ савремене српске културе). 	<ul style="list-style-type: none"> • посебно место у настави <i>историје</i> имају питања, како она која поставља наставник ученицима, тако и она која долазе од ученика, подстакнута оним што су чули у учионици или што су сазнали ван ње користећи различите изворе информација, • добро осмишљена питања наставника имају подстицајну функцију за развој историјског мишљења и критичке свести, не само у фази утврђивања и систематизације градива, већ и у самој обради наставних садржаја, • у зависности од циља који наставник жели да оствари, питања могу имати различите функције, као што су: фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем,
--	---	---	---	--

<p style="text-align: center;">Први светски рат и револуције у Русији и Европи</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање међународног контекста и узрока Првог светског рата. Продубљивање знања о току рата и његовим главним преломницама. Сагледавање рата као узрочника поништавања вредности и тековина цивилизације. Унапређивање знања о учешћу Србије и Црне Горе у Првом светском рату. 	<ul style="list-style-type: none"> разуме узроке и међународни контекст избијања Првог светског рата; опише ток Првог светског рата; наведе и анализира преломне догађаје Првог светског рата; сагледа утицај ратних искушења на појаву револуционарних идеја и покрета; разуме разлоге због који је Србија ушла у ратни сукоб са Аустроугарском и Немачком; лоцира места најважнијих битака које је српска војска водила током Првог светског рата; анализира последице Првог светског рата за српски народ; <p>уочи утицај ратних збивања и искушења на уметничко стваралаштво.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Политичко-историјски оквир (сукобљени интереси великих сила, савезништва и фронтови, преломнице рата; губици и жртве, водеће личности држава у сукобу; човек у рату – живот у позадини и на фронту; револуције у Русији и Европи – Фебруарска револуција, Октобарска револуција и грађански рат, утицај Октобарске револуције на прилике у Европи, револуционарно врење, револуције у Мађарској и Немачкој, анархија и распад великих царстава; Србија и Црна Гора у Великом рату – одбрана отаџбине 1914. године, војни слом 1915. године, Албанска голгота, окупациони системи, репресија, покушаји мењања националног и културног идентитета српског становништва, глад и епидемије; влада, војска и народ у избеглиштву, Солунски фронт, ослобођење Краљевине Србије и југословенских покрајина Аустроугарске, допринос победи Антанте; најзначајније војне и политичке личности; југословенска идеја, чиниоци југословенског уједињења – српска влада, Југословенски одбор, Народно вијеће СХС, утицај међународних прилика на настанак југословенске државе. 	<p><u>Препоруке за реализацију наставе:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> настава би требало да помогне ученицима у стварању што јасније представе не само о томе шта се десило, већ и зашто се то десило и какве су последице из тога проистекле, у настави треба што више користити различите облике организоване активности ученика (индивидуални рад, рад у пару, рад у групи, радионице или домаћи задатак), да би схватио догађаје из прошлости, ученик треба да их „оживи у свом уму”, у чему велику помоћ може пружити употреба различитих историјских текстова, карата и других извора историјских података (документарни и играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације), обилажење културно-историјских споменика и посете установама културе, коришћење историјских карата изузетно је важно јер омогућавају ученицима да на очигледан и сликовит начин доживе простор на коме се неки од догађаја одвијао, помажући им да кроз време прате промене на одређеном простору,
	<ul style="list-style-type: none"> Сагледавање Првог светског рата и његових последица у историји српског народа. 		<ul style="list-style-type: none"> Рат и култура – уметничко виђење рата, рат као поништавање цивилизацијских вредности; лични доживљај рата. 	

<p style="text-align: center;">Свет између Првог и Другог светског рата</p>	<ul style="list-style-type: none"> Уочавање последица Првог светског рата на међународне односе и друштвене, политичке, привредне и културне прилике. Унапређивање знања о друштвеним, политичким и привредним процесима између два светска рата. Разумевање супротности које су свет водиле ка новом рату. Проширивање знања о научно-техничком напретку и културним достигнућима у периоду између два светска рата. Уочавање основних одлика привреде и свакодневног живота у периоду између два светска рата. Разумевање и вредновање утицаја историјског наслеђа периода између два светска рата на савремени свет. 	<ul style="list-style-type: none"> сагледа промењену слику света после Првог светског рата; идентификује основне одлике историјског периода између два светска рата; опише, на примеру Француске, Велике Британије, Немачке, Италије, СССР-а, различита друштвена и државна уређења у периоду између два светска рата; сагледа значај и последице појаве тоталитарних политичких идеја и идеологија; сагледа значај и последице привредног и научног напретка у периоду између два светска рата; истакне одлике свакодневног живота у периоду између два светска рата у различитим друштвеним слојевима; издвоји најзначајније правце у књижевности и ликовним уметностима у периоду између два светска рата и именује истакнуте ствараоце; наведе главне тековине периода између два светска рата и препозна њихов значај у савременом добу. 	<ul style="list-style-type: none"> Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (друштвене прилике и превирања, криза демократије и појава тоталитарних идеја – комунизам, фашизам и нацизам; раднички покрет; прилике у СССР-у; међународни односи – победничке и поражене земље, настанак нових држава, Друштво народа, радикално заоштравање међународних односа – грађански рат у Шпанији, аншлус Аустрије, Минхенски споразум, Немачко- совјетски пакт. Привреда, култура и свакодневни живот (напредак привреде; велика економска криза и модели њеног решавања; уметнички покрети, масовна забава, научна открића, употреба вештачких материјала у индустрији. Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости; тековине периода – научна и техничка открића (напредак медицине, појава радија, телевизије, звучног филма...) и културно-уметничко наслеђе. 	<p><u>Препоруке за реализацију наставе:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> треба искористити и утицај наставе историје на развијање језичке и говорне културе (беседништва), јер историјски садржаји богате и оплемењују језички фонд ученика, у раду са ученицима неопходно је имати у виду интегративну функцију историје, која у образовном систему, где су знања подељена по наставним предметима, помаже ученицима да постигну целовито схватање о повезаности и условљености географских, економских и културних услова живота човека кроз простор и време, пожељно је избегавати фрагментарно и изоловано учење историјских чињеница јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања и вештина, у настави треба, кад год је то могуће, примењивати дидактички концепт мултиперспективности, одређене теме, по могућности, треба реализовати са одговарајућим садржајима из сродних предмета.
--	---	---	---	---

<p style="text-align: center;">Југословенска краљевина</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о југословенској идеји и чиниоцима стварања југословенске државе. • Разумевање међународног контекста у коме настаје југословенска држава. • Проширивање знања о одликама југословенске државе између два светска рата. • Проширивање знања о положају српског народа у југословенској краљевини. • Уочавање улоге знаменитих личности у политичком и друштвеном животу југословенске краљевине. • Сагледавање међународног положаја југословенске краљевине. 	<ul style="list-style-type: none"> • образложи најважније мотиве и узроке стварање југословенске државе; • уочи значај настанка југословенске државе за српски народ; • идентификује одлике југословенске државе као монархије; • уочи и разуме међународни положај југословенске краљевине; • именује и сагледа улогу најважнијих личности које су утицале на друштвено-политичка збивања у југословенској краљевини; • уочи и објасни на историјској карти границе југословенске краљевине и њено административно уређење; • сагледа дубину и трајност националних, верских и политичких супротности у југословенској држави; • наведе најважније одлике привредног развика у југословенској краљевини; • опише културно-просветне прилике и наведе културно-уметничка достигнућа у југословенској краљевини; • истакне одлике свакодневног живота друштвених слојева југословенској краљевини. 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (југословенска идеја и конституисање државе, политичке борбе, национално и верско питање и питање демократије; Видовдански и Октоисани устав, лични режим краља Александра, атентат у Марсеју; влада Милана Стојадиновића – унутрашња политика и промене у спољнополитичкој оријентацији; преуређење државе у сенци новог светског рата и међународних притисака – стварање Бановине Хрватске, влада Цветковић-Мачек, отварање српског питања). • Привреда, култура и свакодневни живот (социјално-економске прилике, неуједначеност економског и културног развоја, индустријализација; присуство и утицај страног капитала; универзитет и наука; уметнички покрети, хуманитарна друштва и спортске организације; свакодневни живот – живот на селу и у граду, положај жене, обичаји, занимања, култура исхране и становања). • Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (присутност и утицај политичких идеја на савремено српско друштво, трајност установа и институција; културно-уметничко наслеђе). 	
---	--	---	--	--

<p style="text-align: center;">Други светски рат</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање међународног контекста и узрока Другог светског рата. • Продубљивање знања о току рата и његовим главним преломницама. • Сагледавање рата као узрочника поништавања вредности и тековина цивилизације. • Разумевање значаја изучавања холокауста и геноцида као феномена Другог светског рата. • Унапређивање знања о посебностима Другог светског рата на југословенском простору. • Сагледавање Другог светског рата и његових последица у историји српског народа. 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме узроке и међународни контекст избијања Другог светског рата; • опише ток Другог светског рата; • наведе и анализира преломне догађаје Другог светског рата; • уочи посебности Другог светског рата у Југославији и препозна његову антиокупаторску, националну, верску и идеолошку садржину; • анализира последице Другог светског рата за српски народ; • образложи допринос југословенских антифашистичких покрета победи савезника у Другом светском рату; • разуме важност изучавања холокауста и геноцида као феномена Другог светског рата; • уочи утицај ратних збивања и искушења на уметничко стваралаштво. 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир (карактер рата и главни фронтови; победе Сила осовине у првој фази рата; образовање Антифашистичке коалиције; прекретнице у рату – Москва, Стаљинград и Ел Аламејн; геноцид, холокауст и концентрациони логори; покрети отпора у Европи; ратна свакодневица; савезничке конференције – Техеран, Јалта, Потсдам; људски и материјални губици, модерна војна технологија – употреба атомског оружја; Југославија у Другом светском рату – приступање Тројном пакту и војни пуч 27. марта 1941, Априлски рат и војни слом, окупација, деоба територија и квислиншки режими, Независна Држава Хрватска и политика геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима; устанци и организовани покрети отпора, револуционарно освајање власти, грађански рат, најзначајније војне операције, савезничка политика према Југославији, основи новог државног уређења, завршне операције за ослобођење југословенског простора, жртве рата и допринос савезничкој победи). • Рат и култура – уметничко виђење рата, рат као поништавање цивилизацијских вредности; уништавање и пљачка културних добара; лични доживљај рата. 	
--	---	--	--	--

<p style="text-align: center;">Свет после Другог светског рата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавање последица Другог светског рата на друштвене, политичке, привредне и културне прилике. • Унапређивање знања о друштвеним, политичким и привредним процесима у другој половини XX века. • Разумевање главних одлика хладног рата. • Уочавање значаја деколонизације и других покрета еманципације. • Сагледавање последица пада Берлинског зида и распада Совјетског Савеза. • Проширивање знања о научно-техничком напретку и културним достигнућима савременог света. • Уочавање изазова савременог света – глобализација, тероризам, глад, болести, еколошки проблеми. 	<ul style="list-style-type: none"> • сагледа промењену слику света после Другог светског рата; • идентификује основне одлике политичког, друштвеног, привредног, научног и културног развоја послератног света; • препозна и упореди основне одлике различитих привредних система у комунистичким и капиталистичким државама у другој половини XX века; • уочи узроке и последице хладноратовских сукоба; • разуме распрострањеност покрета за ослобођење нација и угрожених мањинских група; • сагледа значај и последице пораза идеје комунизма на крају XX века; • уочи значај привредног напретка и научно-технолошке револуције; • наведе и образложи проблеме савременог света; • истакне одлике свакодневног живота на различитим просторима и у друштвеним срединама у савременом свету. 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (промена односа међу великим силама, стварање блокова; хладни рат и трка у наоружању; улога ОУН у очувању мира, антиколонијални покрети и деколонизација; покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; свет у савременом добу – распад СССР-а, нестанак Источног блока, европске интеграције – Европска унија, глобализација, тероризам, еколошки проблеми...). • Привреда, култура и свакодневни живот (напредак привреде; економске институције у савременом свету – Међународни монетарни фонд, Светска банка.; стварање јединственог европског тржишта, заједничка монета; научно-технолошка револуција, освајање свемира, медији, популарна култура...). 	
--	--	---	---	--

<p style="text-align: center;">Југославија после Другог светског рата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о државном и друштвеном поретку социјалистичке Југославије. • Сагледавање међународног положаја југословенске државе у другој половини XX века. • Продубљивање знања о положају српског народа у југословенској федерацији. • Уочавање улоге знаменитих личности у политичком, научном и културном животу социјалистичке Југославије. • Разумевање последица распада југословенске државе. • Сагледавање међународног положаја савремене српске државе. • Идентификовање проблема савремене српске државе. 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује одлике југословенске државе као социјалистичке републике; • уочи и разуме међународни положај и спољнополитичке односе социјалистичке Југославије; • именује најважније личности које су утицале на друштвено-политичка и културна збивања у социјалистичкој Југославији; • образложи политичке, друштвене, привредне и културне последице нестанка југословенске државе; • разуме место и улогу Србије у савременом свету; • утврди значај чланства Србије у међународним организацијама; • идентификује проблеме савремене српске државе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (конституисање југословенске федерације и њено међународно признање; хегемонија комуниста и политичка репресија, сукоб са Информбироом, сарадња са Западом, улога у Покрету несврстаних; самоуправни концепт социјалистичког развоја, устав из 1974. године, разбијање и распад југословенске државе; велике силе и југословенска криза; настанак нових држава, Косовско питање, НАТО интервенција 1999. године, раздвајање Србије и Црне Горе; српска држава у савременом свету). • Привреда, култура и свакодневни живот (индустријализација, државна привреда и њене противречности; култура, наука и образовање; свакодневица, животни стандард, популарна култура; економске и културне последице нестанка Југославије). 	
---	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Географија
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Социологија са правима грађана
- Грађанско васпитање
- Верска настава